

Son 50 Yıla Damga Vurmuş Bir İsim: Deniz Baykal

İçeriği Yazan: [Ozan ÖRMECİ](#) [1] Zaman: Paz, 15/08/2010 - 03:45

Yazar: Ozan ÖMERCİ

Cumhuriyetimizin ikinci adamı **İsmet İnönü**'nün genel başkanlığını genç **Bülent Ecevit** karşısında koruyamadığı 6 Mayıs 1972 tarihli Cumhuriyet Halk Partisi Kurultayı'ndan tam 38 yıl sonra, 6 Mayıs 2010 tarihinde Haber Vaktim adlı Vakit gazetesinin internet sitesine yüklenen bir videoda, CHP Ankara Milletvekili ve eski özel kalem müdürü **Nesrin Baytok**'la özel görüntülerinin yer aldığı iddia edilen **Deniz Baykal**; 50 yıla yaklaşan siyasal hayatında *belki de Başbakanlığa en yakın*

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

olduğu bir dönemde CHP liderliğine veda etmek zorunda kaldı. Her ne kadar yurtiçinde yaptığı çeşitli gezilerle siyasal mesajlar vermeye devam eden **Baykal**, siyasal kariyerinin sona ermediğini göstermeye çalışsa da, yasadışı şekillerde elde edilip, ortaya çıkarılan bu skandal kasedi sonrası **Baykal**'ın siyasal kariyeri *Başbakanlık göremeden* bitecekmiş gibi gözüküyor. Bu yazıda siyasal hayatına böyle talihsiz bir şekilde nokta koyan deneyimli siyasetçi **Deniz Baykal**'ın hayatını ve siyasal kariyerini değerlendirmeye çalışacağım. <?xml:namespace prefix = o />

Kafkasya göçmeni eski Kuvayi Milliye'ci bir Tekel memuru olan Hüseyin Hilmi Bey ile Mısır göçmeni (aslen Giritli olduğu iddia edilir) Feride Hanım'ın oğlu olan Deniz Baykal 20 Temmuz 1938 yılında Antalya'da doğdu. Baykal'ın baba tarafından Çerkes olduğu söylenegelmiştir. İlk çocukluk yılları babasının memuriyeti sebebiyle Kastamonu'nun Araç ilçesinde geçti. Küçük yaşlarda koştuğunda kızaran yanakları nedeniyle arkadaşları tarafından "Domates Deniz" olarak çağrılıyordu. Orta halli hatta fakir sayılabilecek bir ailenin çocuğu olan Baykal, küçük yaşından başlayarak güzel konuşma yeteneğiyle çevresinde sivrilmiş, ancak üniversite yıllarına kadar orta düzeyde bir öğrenci olmuştur. Bunun yanı sıra ailesine destek olmak adına yine küçüklüğünden başlayarak yaz tatillerinde çeşitli işlerde çalışmış ve hayatın zorluklarını bizzat yaşayarak öğrenmiştir. Bu dönem Baykal simitçilikten karpuz nakliyeciliğine kadar pek çok işte çalışmıştır. Babasının okuduğu Cumhuriyet ve Ulus gazetelerinin etkisiyle Baykal küçük yaşlardan başlayarak bir CHP sempaticanı oldu. 1952 yılında Antalya Atatürk Ortaokulu'ndan, 1955 yılında Antalya Lisesi'nden mezun olan genç Baykal, 1959 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Aslında denizci olmak ve Heybeliada Denizci Lisesi'ne girmek isteyen genç Deniz Baykal, kalp çarpıntısı olması sebebiyle bu hayalini gerçekleştirememiş ve üniversiteye gitmeyi tercih etmiştir. Bu yıllarda Demokrat Parti karşıtı çeşitli eylemlere katılan Baykal'ın adı yıllar sonra **"555 K mitinginde Adnan Menderes'in yakasına yapışan delikanlı"** olarak gündeme gelecek ama Baykal bu iddiaları reddedecektir. Günümüzün pek çok ünlü simasıyla beraber Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde eğitim gören Baykal, Antalya'da lisedeyken tanışıp âşık olduğu ve Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okuyan Olcay Hanım'la olan ilişkisini bu dönemde ilerletti. Genç âşıkların favori buluşma mekânları ise birçok yaşlıları gibi pastaneler ve gece kulüpleri değil, Ankara Bahçelievler'deki Milli Kütüphane binasıydı. Başarılı öğrenciliği devam eden Baykal, 1960 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine asistan olarak girdi. 1961'de ise genç çift ani bir kararla evlendi. Baykal 1963'te siyasal elitler üzerine hazırladığı doktora çalışmasını tamamladıktan sonra iki yıl Rockefeller Foundation bursu ile ABD'de kaldı ve Columbia Üniversitesi ile Kaliforniya Berkeley Üniversitesi'nde çalışmalarını sürdürdü. ABD dönüşü Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde akademisyen olarak çalışan Baykal, Siyaset Bilimi alanında doçentliğe kadar yükseldi. Bu dönemlerde **Turan Güneş** ve onun **"Mülkiye cuntası"** olarak adlandırılan genç akademik grubuna katıldı. Özellikle siyasal katılma alanında yaptığı çeviri ve çalışmalarla bilinen Baykal'ın siyasete girişine de 1965 seçimlerini analiz ettiği bir çalışması vesile olmuş ve Baykal'ın çalışmasından etkilenen Bülent Ecevit genç Baykal'ın CHP Yüksek Danışma Kurulu üyesi olmasına aracı olmuştur. Artık **ortanın solu** hareketinin bir parçası ve Ecevit'in yakın çalışma arkadaşlarından.

Askerliğini 1970'lerin başında denizci olarak İskenderun'da yapar. Genç yaşlarda çok sevdiği askerlik mesleğini kısa bir süre de olsa denizci olarak tatbik edebilmiştir. Asker dönüşü 1973 seçimlerinde Ecevit'in teklifi üzerine CHP Antalya Milletvekili olarak ilk kez Parlamente'ye girer. Bir yıl sonra kurulacak CHP-MSP hükümetinin mimarlarından biri olur. Bu dönemde **Oğuzhan Asiltürk**'le beraber CHP-MSP

koalisyonunu hazırlayan kişilerden biri olarak ünlenir. Maliye Bakanlığı görevine getirildiğinde daha 35 yaşındadır, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olduğunda ise 40... Elektrikler kesildiği için gaz ışığında basın toplantısı yapan Enerji Bakanı olarak Türkiye'nin bu zor dönemlerinde genç yaşında gerçekten ağır sorumluluklar üstlenen Baykal, büyük mucizeler yaratmasa da, kamulaştırma hamleleri, tasarrufçuluğu, dürüstlüğü ve akılcılığıyla dikkat çeker. Sol cuntacılık ve goşist devrimci hareketler karşısında sosyal demokrasiyi ve parlamentarizmi savunmaktan çekinmez. *Kendisine bu kadar erken yaşta açılan bu önemli kapılara rağmen, Baykal liderliği döneminde aynı fırsatı kendi partililerine vermeyecektir.* Aktif siyasete çok da istekli girmemesine karşın Baykal bu işe kendini verdikten sonra hızla yükselir. Parti Meclisi ve Merkez Yürütme Kurulu üyesi olan Baykal ayrıca genel sekreter yardımcılığı görevini de üstlenir. Müthiş hitabet gücü, strateji kurma yeteneği ve gençliğiyle geleceğin CHP lideri olacağına partilileri ve parti tabanındaki insanları inandıran Baykal, kısa sürede parti içerisinde kendi grubunu, hizbini oluşturur ve Ecevit'i zorlamaya başlar. Baykal'ın içerisindeki bitmek tükenmek bilmeyen liderlik hevesi bu yıllarda ortaya çıkmış ve bir daha hiç silinmemiştir. Baykal'ın siyasal hayatı boyunca alnına yapışacak olan *"hizipçi"* yaftası da ilk olarak o dönemde Ecevitçiler tarafından kullanılmıştır. 1976 yılındaki parti kurultayında kendisini gösterir. Genel Merkezin karşısına çıkardığı yönetim listesi seçimi kaybeder. Fakat Baykal, parti içindeki muhalefeti 12 Eylül darbesine kadar sürdürür. Belki de Ecevit sonrası liderliğe oturabileceği en verimli yıllarında ise 12 Eylül rejimi nedeniyle önce Ankara'da Ordu Dil Okulu ve Zincirbozan'da esir, sonrasında ise siyaset yasaklıdır. Bu dönemde avukatlık yaparak geçimini sağlamaya çalışır.

1987 yılında siyasi yasakların referandum sonucu kalkması ile yeniden Parlamento'ya girer. SHP'de "grup başkanvekili" olur, onu takip eden yıllarda da genel sekreter. Artık **Erdal İnönü** ile mücadele edeceği yıllar başlar. Ancak İnönü'yü devirip genel başkanlık koltuğuna bir türlü oturamaz. **İsmail Cem** ve benzeri dönemin genç ve yıldız SHP'li isimleriyle birlikte hareket etmesine karşın, İnönü'ye karşı üç kurultayda da kaybeder. Bu dönemlerde Deniz Baykal, Antalya milletvekili olarak Türkiye Avrupa Birliği Karma Parlementolararası Komitesi eşbaşkanlığını yürüttü ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi üyeliğine de seçildi. Ayrıca TBMM Dışişleri Komisyon üyeliğinde bulundu. Partinin hazırladığı Güneydoğu raporunu olumlu bulur ama terörle bağlantısı olan HEP'le yapılan seçim ittifakını eleştirir. 9 Eylül 1992'de ise hedefine SHP'de değilse bile yeniden açılan CHP'de ulaşır. Bu sıralarda İsmail Cem'le birlikte Yeni Sol kitabını ve yeni solun programını yazar. Avrupa soluna benzer bir üçüncü yol söylemi tutturan Baykal, muhafazakâr kesime yönelik de sıcak mesajlarıyla dikkat çeker. Baykal için *"diskoya giden de, camiye giden de bizim evladımızdır"*... Kamuoyu baskısıyla gerçekleşen SHP-CHP birleşme sürecinde ise **Hikmet Çetin**'in liderliğini kısa bir süreliğine kabullenen Baykal, bir süre sonra nihayet hayal ettiği konumdadır ve CHP çatısı altındaki birleşme sonrası solun lideridir. Ancak Baykal bu dönemlerde İnönü'ye karşı sert muhalefeti ve liderlik hırsı nedeniyle sonradan halkta kendisine karşı birtakım önyargıların oluştuğunu fark edememiştir. Baykal adı artık birçok kişinin gözünde liderlik hırsı, kavgacılık ve hizipçilik gibi kelimelerle yan yana zikredilmektedir. SHP-CHP birleşmesi sonrası ülkedeki gidişatın kötü olduğunu ve devletin kuşatıldığını ifade eden Baykal koalisyon hükümetini dağıtır. Seçime kadar kurulan geçici hükümette 54 gün Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olarak görev yapar. 24 Aralık 1995 seçimleri CHP ve Baykal için tam bir başarısızlık olur. Yüzde 10 barajı zar zor geçilir. Baykal solun liderliğine yine Ecevit'e kaptırmıştır. Yükselen siyasal İslam karşısında sol taban son derece tedirgindir. Türkiye'de art arda koalisyon hükümetleri kurulur ve Türkiye hızla 28 Şubat sürecine sürüklenir. 28 Şubat sürecinde laiklik meselesi ülke siyasetinde temel mesele olmuşken elbette CHP ve Baykal ön plandadır. Medyada ve halk tabanında CHP'ye doğru bir yöneliş vardır. 28 Şubat sürecinden

yorgun çıkan Türkiye’de Baykal haklı gerekçelerle de olsa koalisyon hükümeti hakkında gensoru vererek hükümeti düşürür. Ancak bu tavrının kavgacı ve uzlaşmaz imajını halk nezdinde perçinlediği görülecektir. Dahası soldaki rakibi Ecevit, seçime kadar kurulan azınlık hükümetinde PKK lideri teröristbaşı **Abdullah Öcalan**’ın yakalanması sağlayarak bir anda önüne geçmiştir. 1999 genel seçimlerinde CHP tarihinde ilk kez baraj altında kalır. Baykal eşile de görüştüktan sonra kararını verir ve istifa eder. Yerine deneyimli gazeteci **Altan Öymen** CHP genel başkanlığı koltuğuna oturur. Ancak Baykal’ın istifa ettiği günden itibaren geri döneceği konuşulmaya başlar. Nitekim 30 Eylül 2000 tarihinde Ankara’da toplanan Cumhuriyet Halk Partisi 11. Olağanüstü Kurultayında yeniden seçilerek üçüncü kez CHP Genel Başkanı oldu. 2002 genel seçimlerine kadar partisine *burjuvazinin sıcak baktığı* ithal ekonomi bakanı **Kemal Derviş**, saygın *bilim adamı ve din âlimi* **Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk** ve değerli sanatçı **Zülfü Livaneli** gibi isimlerle bir vitrin oluşturdu. Ancak temelde 1970’lerden beri kendisine yakın isimlerle dar kadrocu siyaset yapmaya devam ediyordu.

3 Kasım 2002 Türkiye Cumhuriyeti milletvekili genel seçimlerinde CHP % 19,4 oyla 177 milletvekili kazanarak TBMM’ye girdi. Yeni kurulan AKP ise seçimlerde sürpriz yaparak birinci parti olmuştu. Deniz Baykal bir kez daha Antalya milletvekili seçilmişti. Bu dönemde **Recep Tayyip Erdoğan**’ın siyasal yasağının kalkmasının yolunu açtı. Ayrıca **1 Mart Tezkeresine karşı sert muhalefetiyle TBMM’den tezkereye ret kararının çıkmasında önemli rol oynadı**. Baykal, 22.Dönem TBMM’de ana muhalefet partisi genel başkanı olarak görev yaptı. 2003 Ekim ayında 30.Kurultay’da tekrar genel başkanlığa seçildi. 2004 Temmuz ayında muhaliflerden **Mustafa Sarıgül**’e karşı olağanüstü kurultayda güvenoyu aldı. 29 Ocak 2005’te yapılan olaylı CHP Olağanüstü Kurultayı’nda rakibi Mustafa Sarıgül’ü yenerek genel başkanlık görevine devam etti. 2005 yılına kadar Adalet ve Kalkınma Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi’nin yer aldığı TBMM’de reform paketleri başarıyla geçirilir ve nispeten sorunsuz bir siyasal hayat devam ederken, 2005 yılından başlayarak Baykal’ın AKP’ye yönelik muhalefeti bu partinin sertleşen tek parti politikalarına tepki olarak değişti. Artık AKP-CHP, Baykal-Erdoğan düellolarına dayalı iki kutuplu bir siyasal çizgi şekillenmişti. 2007 seçimlerinden önce düzenlenen Cumhuriyet Mitingleriyle güç gösterisi yapan Kemalist-sol kesimin tabandan gelen isteklerine uyum gösteren Baykal, DSP ile seçim ittifakı yaptı. Ancak 22 Temmuz 2007’de yapılan genel seçimler sol taban için büyük bir hezimetti. CHP yalnızca %20,8 oy aldı ve dahası AKP %47 gibi beklenmedik yüksek bir oya ulaştı. Seçimler sonrası istifası yönünde büyük baskılara rağmen Baykal CHP oylarını yüzde 19’dan 21’e çıkardığını iddia ederek görevine devam edeceğini açıkladı. Deniz Baykal 26 Nisan 2008’de yapılan CHP 32. Olağan Kurultayı’nda 1231 delegeden 1021’inin oyunu alarak tekrar genel başkan seçildi. Kaset skandalına kadar da CHP genel başkanı olarak görevine devam etti.

Deniz Baykal’ın siyasal kariyeri ve kişisel özellikleri incelendiğinde karşımıza çıkan ilk unsur Baykal’ın halkta yarattığı kutuplaştırıcı etkidir. **Yücel Demirel** ve **Levent Erçin**’in de belirttiği üzere Baykal seçmenler açısından ya çok sevilen ya da tepki duyulan hatta nefret edilen bir lider olmuştur. Aslında özellikle 2000’li yıllarda olgun bir siyasetçi profili çizen, genel başkanlık görevini bırakmasına kısa bir süre kala Kutlu Doğum Haftası’nda yaptığı konuşmayla yeminli CHP düşmanı siyasal İslamcı radikal çevrelerde dahi takdir toplayan Baykal’ın bu kavgacı ve uzlaşmaz “yaramaz çocuk” imajının oluşmasına sebep SHP içerisinde İnönü’ye muhalefet yaptığı dönemde çok yıpranmış olmasıdır. Baykal bu yıllar sonrasında ne kadar doğru hareket ederse etsin, halkın çok sevdiği ve muhaliflerinin dahi sempatik bulduğu bir kişilik olan Erdal İnönü’ye karşı sert tavrı nedeniyle bir türlü bu olumsuz imajını düzeltememiş, **“Deniz Blair”** yakıştırmaları ve **Ricky Martin** şarkıları eşliğinde

sahneye çıkmalar bu olumsuz imajı yok etmemiştir. Deniz Baykal'ın bir diğer dikkat çeken özelliği üniversite yıllarında münazara takımında geliştirdiği yetenekler sayesinde müthiş bir polemikçi ve hatip olmasıdır. Baykal'ın 2002-2010 arası dönemde meclis grup toplantılarındaki konuşmalarının, AKP iktidarından rahatsız olan özellikle yüksek eğitilmiş kişiler için ferahlatıcı bir yönü olmuştur. Ancak akademisyenlik çıkışlı Baykal'ın ortalama eğitim seviyesi düşük olan Türkiye toplumuyla ilişkileri üstün hitabet yeteneklerine karşın popülist sağ siyasetçilere kıyasla oldukça zayıf kalmıştır. Deniz Baykal'ın belki de en çok eleştirilmesi gereken yönü, kendisine 30'lu yaşlarının başında açılan kapıları 1990'lar ve 2000'lerde CHP'li gençlere açmamış olmasıdır. CHP bu nedenle bir türlü değişen sosyal parametrelere uyum gösterememiş, teknoloji kullanımı konusunda eğitilmiş genç seçmen tabanına rağmen AKP'nin çok gerisinde kalmıştır. Baykal ayrıca parti içi muhalefete karşı da oldukça hoyratça davranmış ve yüzlerce değerli sosyal demokrat ve Atatürkçü ismin CHP'ye muhalif olmalarına neden olmuştur. Örnek bir aile babası sergileyen ve bayram namazlarına torununu alarak giden Baykal bu yönüyle takdir toplayan saygın bir politikacı olmuştur.

Siyasal-ideolojik açıdan Baykal'ın durumu da kolay izah edilemeyecek kadar karışıktır. Bunun temel nedeni Baykal'ın tüm merkez siyasetçiler gibi pragmatizme fazlasıyla açık oluşudur. 1970'lerde genç bir sosyal demokrat olan Baykal, 1980'lerle birlikte daha piyasacı eğilimlere yelken açmış, Kürt sorunu ve sivil-asker ilişkileri konusunda demokratik çıkışlarıyla dikkat çekmiştir. Ayrıca siyasal şiddete prim tanıyan Kürt milliyetçisi siyasete mesafeli tutumu Baykal'ı devlet nezdinde önemli bir konuma getirmiştir. "Yeni sol"la beraber 12 Eylül sonrası muhafazakârlaşan Türkiye toplumuna yönelik Şeyh Edebali'li mesajlar veren Baykal'ın belki de temel hatası siyasal çizgisini istikrarlı sürdürmemesidir. Baykal her seçimde yeni bir strateji belirlemiş ve 1990'lardaki başarısızlıkları sonrası yeni soldan vazgeçerek daha devletçi ve klasik bir CHP söylemi benimsemiştir. Bu yolla yüzde 20-25'lik bir tabanı konsolide etmeyi başaran Baykal, birinci parti olması için gerekli yüzde 30 ve üzeri oy oranlarına ulaşamamış ve topluma yeni, denenmemiş, heyecan veren bir proje sunamamıştır. Bunun temel nedenlerinden biri de 1970'lerden beri hemen hemen aynı isimlerle siyaset yapan Baykal'ın ekibinde halka ve seçmenlerin çoğunluğunu oluşturan 12 Eylül öncesini bilmeyen gençlere heyecan verebilecek genç isimlerin olmamasıdır. Bu anlamda Baykal CHP'de parti içi hâkimiyeti adına dinamizmi yok etmiş, muhalifleri sindirmiş ve tüm iyi niyetine karşın partinin yeterince güçlenmemesinde baş sorumlu olmuştur. Partiye dışarıdan destekçiler bulmak adına da fazla bir çaba içerisine girmeyen Baykal, CHP'nin Brüksel ve Washington bürolarını genel başkanlığı bırakmasından ancak 2 yıl önce açmıştır.

Belki de başbakanlığa en çok yaklaştığı dönemde trajik bir şekilde siyasal kariyeri sarsılan Baykal'ın genel başkanlığı bırakması sonrası eski arkadaşlarına ve yeni CHP lideri **Kemal Kılıçdaroğlu**'na yönelik bazı sözleri de parti tabanında tepki toplamıştır. Akademik geçmişi, modern ve geleneksel değerleri birleştirmeye çalışan mütevazı yaşamı, hiçbir parti içi muhalefete ve gençleşme hamlesine izin vermemiş yüksek egosantrizmi, iyisi kötüsü ile Baykal ünlü şair Cemal Süreya'ya göre; **"3 kişinin içinde ahbap, 100 kişi içinde yol gösterici, 1000 kişinin içinde hiç"** tir...

iletisim@PolitikaDergisi.com [2]

KAYNAKLAR

Ayşe Güneş Ayata (2002), "The Republican People's Party" in Barry Rubin and Metin Heper (ed.) *Political Parties in Turkey*, London: Frank Cass and Company Limited

Can Dünder, Deniz Baykal

belgeseli, <http://tr.sevenload.com/videolar/Suc25bM-Lider-deniz-baykal> [3]

Cemal Süreya (1991), *99-Yüz*, İstanbul: Sistem Yayıncılık

Deniz Baykal & İsmail Cem (1992), *SHP'de "YENİ SOL"un Türkiye Programı "DEĞİŞİM"*

Deniz Baykal & İsmail Cem (1992), *Yeni Sol*, İstanbul: Cem Yayınevi

Kim Kimdir, "Deniz Baykal", <http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=1283> [4]

Yücel Demirer & Levent Erçin (2001), *Lider Biyografilerindeki Türkiye* kitabı içerisinde "Deniz Baykal Ya Çok Sevilen Ya Da Nefret Edilen", İstanbul: Aykırı Yayıncılık

Yorumlar

Baykal

İçeriği Yazan: aziz Zaman: Paz, 15/08/2010 - 07:14

Siyasi yaşamı başarısızlıktan ibaret birini nasıl böyle anlatabildiniz hayret ettim açıkcası.Baykal ne zaman başbakanlığa yakındı Allahınizi seversiniz.20 yıldır yakın değildi de şimdi nasıl yakın olabiliyor.Lütfen biraz gerçekçi olun

damga

İçeriği Yazan: İzzet Kütükoğlu Zaman: Pzt, 16/08/2010 - 17:22

Baykal damgamı vurmuş? nereye vurmuş?

siyaseti sırf seçim başarısı

İçeriği Yazan: Jale Eski(Doğrulanmamış) Zaman: Salı, 17/08/2010 - 01:22

siyaseti sırf seçim başarısı olarak görenler işde yeni dünyanın yorumcuları burda..! öyle mi acaba? deniz baykalın hatası çoktur ancak başarılı bilinen çok politikacıdan kat be kat başarılıdır. deniz baykal kalite olarak diğerlerinden epeyce üstündür...

başarı

İçeriği Yazan: İzzet Kütükoğlu Zaman: Salı, 17/08/2010 - 17:51

"siyaseti sırf seçim başarısı olarak görenler işte yeni dünyanın yorumcuları burada..." Allah aşkına, bu adam ne başarmış! koskoca elli yıl siyaset yapacaksın, bir defa bile seçim kazanamayacaksın, başbakan olamayacaksın, bakan olup yüzüne gözüne bulaştıracaksın. Birde damga vurması yok mu? bu adam Erdoğan'ın başarısını falan gösterse her halde önünde secde falan edilecek! Cumhuriyet tarihinin ömrünü hizipçilikle geçirmiş, Atatürk'ün kurduğu, cumhuriyetle yaşı olan partiyi baraj altına düşürme başarısını gösterebilmiş bir lider! haksızlık etmeyelim. hiç bir şey becermeden, bu kadar insanı arkasında sürüklemesi başarıdır. Atatürk'ün yüzü suyu hürmetine olmasın oda!

- [İç Siyasa](#) [5]
- [Tarih](#) [6]

Kaynak URL (17/05/2024 - 18:38 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/son-50-yila-damga-vurmus-bir-isim-deniz-baykal>

Bağlantılar:

- [1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ozan-ormeci>
- [2] <mailto:iletisim@PolitikaDergisi.com>
- [3] <http://tr.sevenload.com/videolar/Suc25bM-Lider-deniz-baykal>
- [4] <http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=1283>
- [5] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>
- [6] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih>